

Vyhodnotenie činnosti PÚ SR v r. 2015 ako podklad pre Výročnú správu za r.2015

III. Vyhodnotenie úloh realizovaných mimo Kontraktov a Prioritných projektov PÚ SR

Digitalizácia pamiatkového fondu v rámci národného projektu č. 4 – „Digitálny pamiatkový fond“ ako súčasť prioritnej osi 2 v rámci Operačného programu informatizácia spoločností (OPIS2). (PHÚ 2015/ B. 7.)

Cieľ projektu - digitalizácia obsahu pamäťových a fondových inštitúcií, archivovanie, sprístupňovanie a zlepšovanie systémov získavania, spracovania a ich ochrany na národnej úrovni.

Hlavný cieľ projektu:

Vytvorenie podmienok pre umožnenie komplexnej digitalizácie pamiatkového fondu a digitalizácia vybraných pamiatkových objektov

Špecifický cieľ prioritnej osi 2:

Skvalitnenie systémov získavania, spracovania, ochrany a využitia poznatkov a digitálneho obsahu pamäťových a fondových inštitúcií, modernizácia a dobudovanie infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií na národnej úrovni.

Výška nenávratného finančného plnenia za PÚ SR: 9 333 000 €

Dátum začiatku projektu: 1. január 2012

Dátum ukončenia projektu: 30. novembra 2015 + 5 rokov udržateľnosť

K 30.11.2015 bolo digitalizovaných všetkých 1 858 pamiatkových objektov (PO) zo stanoveného počtu 1 858 PO, čo činí 100,1 %. Z toho outsourcingom bolo digitalizovaných 1457 PO a interným pracoviskom PÚ SR bolo zdigitalizovaných 401 PO.

- Geodetické zameranie.

Pri všetkých objektoch sa uplatňuje kombinácia minimálne dvoch techník. Súčasťou digitalizácie je aj zameranie objektov pomocou GNSS.

Kritériá pre výber pamiatkových objektov pre digitalizáciu

- Pamiatky v lokalitách zapísaných do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO,
- Európske kultúrne dedičstvo,
- Pamiatkové rezervácie,
- Pamiatkové zóny,
- NKP, ktoré podľa bývalého pamiatkového zákona SNR č. 27/1987 tvorila skupina 72 pamiatok, areálov a súborov, (69 súborov nehnuteľných a 3 súbory hnutel'ných pamiatok).

Digitalizačné techniky

- Digitálna fotografia, gigapixelové zábery, panorámy, elevačná fotografia,
- Laserové skenovanie,
- Fotogrametria,
- Geodetické zameranie. Pri všetkých objektoch sa uplatňuje kombinácia minimálne dvoch techník. Súčasťou digitalizácie je aj zameranie objektov pomocou GNSS.

Technologické zabezpečenie projektu

- 2 automobily - zabezpečenie mobility pracovníkov a prevoz digitalizačnej techniky,
- 1x terestrický laserový (3D) skener s príslušenstvom ,
- 2 x univerzálna meracia stanica s príslušenstvom,
- 1 x strednoformátová kamera (fotogrametrická),
- 1x optický skener,
- 2x digitálny kompaktný fotoaparát (pre technickú fotografiu),
- 1x veľkoformátový A0 skener,
- 1x osvetľovacie mobilné zariadenie,
- serverovňa (DMZ),
- výpočtová technika a softvérové vybavenie pre digitalizačný tím PÚ SR ODGD.

Projekt Digitalizácia pamiatkového fondu v Pamiatkovom úrade SR realizoval Odbor digitalizácie a grafickej dokumentácie (ODGD) a Oddelenie grafickej dokumentácie (OGD). Digitalizačné pracovisko vzniklo na personálnej báze už existujúceho Oddelenia grafickej dokumentácie, ktoré geodeticky dokumentovalo pamiatkové objekty na Slovensku a aj v zahraničí od roku 1982. Pre potreby digitalizácie bolo z projektu zrekonštruované 4. poschodie PÚ SR.

Personálne obsadenie v čase projektu: 13 pracovníkov, z toho 9 digitalizérov. Do obdobia udržateľnosti prechádza 6 pracovníkov - digitalizérov.

Digitalizačné pracovisko bolo vybavené technológiami (máj 2012 – december 2012).

Zriadením vlastného digitalizačného pracoviska sa zaručila udržateľnosť projektu aj po 30.11.2015.

V roku 2015 sa uskutočnili 2 prezentačné workshopy, ktoré mali veľký úspech u odbornej aj širšej verejnosti (21.1.2015 a 12.11.2015). Na záverečný workshop prijali pozvanie 2 televízne štáby (JOJ a RTVS), pričom najmä vysielanie reportáže televíziou JOJ vo všetkých správach malo veľkú sledovanosť.

Prínos projektu

- Vytvorenie podmienok pre komplexnú digitalizáciu pamiatkového fondu a digitalizáciu vybraných pamiatkových objektov.
- Dokumentovanie súčasného stavu vybraného pamiatkového fondu najnovšími dostupnými neinvazívnymi metódami zberu dát. Digitalizácia umožnila podľa súčasných možností čo najvernejšie zaznamenanie stavu vybraných PO a vytvorenie ich digitálneho obrazu.
- Geodetické zameranie objektov zabezpečilo metrické dáta v geografických súradniciach.
- Pomocou nových digitalizačných techník sa zrýchlila, zefektívnila a rozšírila dokumentácia pamiatky v teréne.
- Zvýšila sa produktivita a bezpečnosť pri práci v teréne.
- Z časového hľadiska ostáva stále najkomplikovanejšie vyhotovenie vektorovej dokumentácie, ktorá si vyžaduje individuálny prístup spracovateľa - pamiatkara.
- Digitalizované pamiatky sú ľahšie prístupné verejnosti, čo prispieva k zvýšeniu všeobecného povedomia o našom kultúrnom dedičstve.

Ivica Kravjanská, Ľuboslav Škoviera